

Datum 12 december 2024
Onderwerp Besparingsscenario's

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het is onze ambitie dat iedereen in de regio Alkmaar (weer) meetelt en meedoet. Hiervoor hebben we een groot netwerk en met goed opgeleide specialisten maken we gebruik van kansen en talenten. We gaan voor ontwikkeling en zijn er voor alle inwoners.

Alle gemeenten hebben te maken met de effecten van de bezuinigingen van het Rijk, het zogenaamde ravijnjaar. U heeft ons in dit licht gevraagd om drie scenario's (3, 5 en 7%) te onderzoeken waar we kunnen besparen. We begrijpen dit verzoek maar we zijn ons er tegelijkertijd van bewust dat we hiermee de kwetsbare inwoners gaan raken. Daarom zijn we uiterst zorgvuldig gaan kijken naar eventuele besparingsmogelijkheden en de impact daarvan op onze inwoners.

Proces

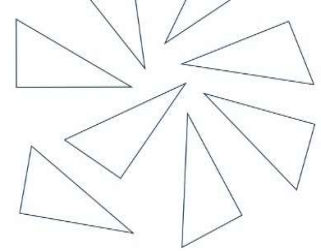
Zaffier heeft binnen haar dienstverlening onderzocht waar mogelijkheden voor besparingen liggen en wat hiervan het effect is op de inwoners. We hebben onderscheid gemaakt in vier verschillende categorieën:

1. Niet uit te voeren maatregelen met wettelijke of maatschappelijk irrationele impact;
2. Onwenselijke maatregelen met een politieke en maatschappelijke impact;
3. **Niet per se wenselijke maatregelen, maar relatief beperkte maatschappelijk impact;**
4. **Efficiënter inzetten van capaciteit en budgetten.**

In drie sessies heeft Zaffier met het algemeen bestuur alle mogelijkheden verkend, waarbij is gekozen om ons te richten op de maatregelen van de hierboven genoemde punten drie en vier. We hebben daarbij meegewogen wat de impact is voor onze inwoners en geven dat hierna weer. Ook zijn er in het kader van beleidsharmonisatie voor 2025 reeds diverse besparingen gerealiseerd.

Financiële toelichting

Om de omvang van de besparingen te bepalen, hebben wij de begrotingsstructuur van Zaffier geanalyseerd. Van de totale begroting van 167 miljoen euro lenen de uitkeringsgelden, loonkostensubsidie en specifieke uitkeringen (SPUK) zich niet direct voor besparingen. Op de uitkeringsgelden en loonkostensubsidie wordt vanuit de visie en missie van Zaffier reeds maximaal ingezet op schadelastbeperking. Hier kan dus niet zomaar een extra inzet op worden gedaan.

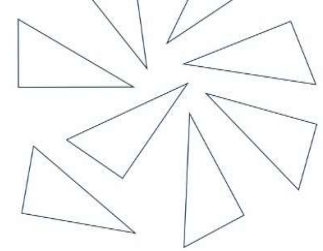

In het scenario van 7% besparingen zou dit betekenen dat Zaffier, bovenop de huidige inspanningen, ongeveer 350 inwoners extra uit de uitkering zou moeten halen. En dit is nog los van de stijgende instroom van statushouders en een steeds groter wordende afstand op de arbeidsmarkt van onze inwoners die aangewezen zijn op de participatiewet. En alleen voor de inwoners vanuit gemeente Alkmaar en Dijk en Waard zou dit een permanente besparing opleveren, bij gemeente Bergen, Castricum, Heiloo en Uitgeest worden de uitkeringsgelden na twee jaar naar beneden bijgesteld voor het historisch bepaalde deel van het budget. Ook op de specifieke uitkeringen (SPUK) is niet te besparen daar lagere kosten direct leiden tot een lagere compensatie vanuit het Rijk.

Besparingsscenario's

Uiteindelijk heeft het algemeen bestuur gekozen voor de drie scenario's die Zaffier aan de raden voorlegt. De voorgestelde besparingsmaatregelen zijn als volgt, waarbij de omvang van de besparingen is gebaseerd op de bijdrage van elke deelnemende gemeente aan Zaffier.

Maatregel	Treft welke begroting	3%	5%	7%
Aanpassen bevoorschotting Zaffier	Zaffier	330.000	330.000	330.000
Aflossen hypotheek	Zaffier	35.000	35.000	35.000
CZM 1/8 verlaging bijdrage	Gemeente		362.600	
CZM verlaging inkomensgrens	Gemeente		1.117.200	
CZM stoppen	Gemeente			2.900.760
Individuele inkomenstoeslag halvering bijdrage	Gemeente	1.096.800	1.096.800	1.096.800
Individuele inkomenstoeslag verlaging inkomensgrens	Gemeente	794.500	794.500	794.500
Totaal		2.256.300	3.736.100	5.157.060
Besparingsdoel		2.112.900	3.521.500	4.930.100

Hieronder volgt een overzicht van de mogelijke besparingen per gemeente op basis van de drie scenario's:

(* € 1.000,-)	Alkmaar			Bergen			Castricum		
	3%	5%	7%	3%	5%	7%	3%	5%	7%
Aanpassen bevoorschotting Zaffier	158	158	158	25	25	25	27	27	27
Aflossen hypotheek	17	17	17	3	3	3	3	3	3
CZM 1/8 verlaging bijdrage	-	200	-	-	28	-	-	24	-
CZM verlaging inkomensgrens	-	577	-	-	122	-	-	75	-
CZM stoppen	-	-	1.602	-	-	222	-	-	189
Individuele inkomens toeslag halvering bijdrage	587	587	587	69	69	69	81	81	81
Individuele inkomens toeslag verlaging inkomensgrens	423	423	423	59	59	59	50	50	50
Totaal	1.185	1.961	2.786	155	305	378	160	259	349

(* € 1.000,-)	Dijk en Waard			Heiloo			Uitgeest		
	3%	5%	7%	3%	5%	7%	3%	5%	7%
Aanpassen bevoorschotting Zaffier	95	95	95	16	16	16	9	9	9
Aflossen hypotheek	10	10	10	2	2	2	1	1	1
CZM 1/8 verlaging bijdrage	-	84	-	-	20	-	-	8	-
CZM verlaging inkomensgrens	-	261	-	-	64	-	-	19	-
CZM stoppen	-	-	668	-	-	156	-	-	64
Individuele inkomens toeslag halvering bijdrage	269	269	269	59	59	59	31	31	31
Individuele inkomens toeslag verlaging inkomensgrens	210	210	210	38	38	38	15	15	15
Totaal	585	929	1.253	115	199	271	56	83	120

Nota bene: De besparing per gemeente is berekend op basis van de daadwerkelijke uitgaven per regeling. Om deze reden wijken de besparingen per gemeente af van de percentages.

Impact op inwoners

Bij de maatregelen wordt de impact op de inwoner inzichtelijk gemaakt in dien van toepassing. Om deze impact te kunnen beoordelen zijn in onderstaande tabel de maandelijkse inkomsten inzichtelijk gemaakt per huishoudtype en inkomenshoogte (percentage van het sociaal wettelijke minimum). De bedragen omvatten inkomsten uit uitkering of werk, aangevuld met maximale landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen.

Huishoudtype / inkomensgrens	Alleenstaanden tot pensioengerechtigde leeftijd	Een oudergezinnen	echtparen
		1 kind van 5 tot 12 jaar 1 kind van 12 tot 16 jaar	1 kind van 5 tot 12 jaar 1 kind van 12 tot 16 jaar
100%	1.902	2.988	3.418
110%	1.978	3.081	3.525
120%	2.107	3.216	3.667
130%	2.139	3.115	3.450

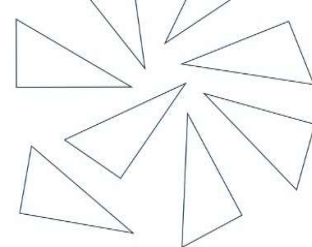
Maatregelen

Aanpassing bevoorschotting Zaffier

Zaffier wil overschakelen van kwartaal- naar maandelijkse bevoorschotting, zodat deelnemende gemeenten meer rente op hun banksaldi ontvangen. Dit voorstel heeft geen impact op de inwoners.

Aflossen hypotheek

Zaffier betaalt rente op een hypotheek en huurkosten voor de locatie aan de Hertog Aalbrechtweg. De hypotheek loopt nog tot 2036, maar vervroegd aflossen levert een besparing op aan rentelasten (€ 88.000,-).

Zaffier beschikt zelf niet over voldoende middelen dus deze maatregel is afhankelijk of onze deelnemende gemeenten over voldoende liquide middelen beschikken om de lening vervroegd af te lossen. Onze deelnemende gemeenten ontvangen hierdoor zelf minder rente waardoor de netto besparing uitkomt op € 35.000,-. De schuld bedraagt € 1.676.139,- per 31 december 2025 en als Zaffier nu zou aflossen komt de boeterente totaal op € 371.000,-, totaal € 2.047.139,-. Dit voorstel heeft geen impact op de inwoners en wordt optioneel aangeboden, de andere voorgestelde besparingen overstijgen ruim de gestelde doelen.

Collectieve Zorgverzekering Minima (CZM) verminderen bijdrage met een achtste, aanpassen inkomensgrens of stoppen

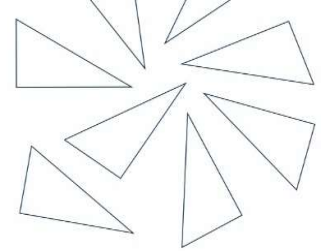
De CZM biedt inwoners met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum (WSM) toegang tot betaalbare zorg, met als doel financiële ondersteuning en schuldenpreventie. Deze voorziening kan beperkt toegankelijk worden gemaakt (inwoners met 100% WSM) en de gemeentelijke bijdrage aan de inwoner kan worden verminderd met een achtste. De regeling kan ook worden gestopt.

Het verminderen van de bijdrage met een achtste betekent voor onze inwoners die gebruik maken van deze regeling dat de eigen bijdrage per maand stijgt met:

Huishoudtype	Alleenstaanden tot pensioengerechtigde leeftijd	Een oudergezin		echtparen	
		1 kind van 5 tot 12 jaar	1 kind van 12 tot 16 jaar	1 kind van 5 tot 12 jaar	1 kind van 12 tot 16 jaar
Gemeente Alkmaar	4,38	4,38		8,75	
Gemeente Bergen NH	4,38	4,38		8,75	
Gemeente Castricum	4,38	4,38		8,75	
Gemeente Dijk en Waard	4,38	4,38		8,75	
Gemeente Heiloo	4,38	4,38		8,75	
Gemeente Uitgeest	4,38	4,38		8,75	

Het aanpassen van de inkomensgrens naar 100% WSM betekent voor onze inwoners die gebruik maken van deze regeling dat de eigen bijdrage per maand stijgt met:

Huishoudtype	Alleenstaanden tot pensioengerechtigde leeftijd				Een oudergezin				echtparen			
	leeftijd				1 kind van 5 tot 12 jaar 1 kind van 12 tot 16 jaar				1 kind van 5 tot 12 jaar 1 kind van 12 tot 16 jaar			
Inkomensgrens	100%	110%	120%	130%	100%	110%	120%	130%	100%	110%	120%	130%
Gemeente Alkmaar	-	35	35	35	-	35	35	35	-	70	70	70
Gemeente Bergen NH	-	35	35	35	-	35	35	35	-	70	70	70
Gemeente Castricum	-	35	35	35	-	35	35	35	-	70	70	70
Gemeente Dijk en Waard	-	35	35	35	-	35	35	35	-	70	70	70
Gemeente Heiloo	-	35	35	35	-	35	35	35	-	70	70	70
Gemeente Uitgeest	-	35	35	35	-	35	35	35	-	70	70	70

Het stoppen van de CZM betekent voor onze inwoners die gebruik maken van deze regeling dat de eigen bijdrage per maand stijgt met:

Huishoudtype	Alleenstaanden tot pensioengerechtigde leeftijd				Een oudergezinnen 1 kind van 5 tot 12 jaar 1 kind van 12 tot 16 jaar				echtparen 1 kind van 5 tot 12 jaar 1 kind van 12 tot 16 jaar			
	100%	110%	120%	130%	100%	110%	120%	130%	100%	110%	120%	130%
Gemeente Alkmaar	35	35	35	35	35	35	35	35	70	70	70	70
Gemeente Bergen NH	35	35	35	35	35	35	35	35	70	70	70	70
Gemeente Castricum	35	35	35	35	35	35	35	35	70	70	70	70
Gemeente Dijk en Waard	35	35	35	35	35	35	35	35	70	70	70	70
Gemeente Heiloo	35	35	35	35	35	35	35	35	70	70	70	70
Gemeente Uitgeest	35	35	35	35	35	35	35	35	70	70	70	70

Individuele inkomens toeslag halveren bijdragen en/of aanpassen inkomensgrens

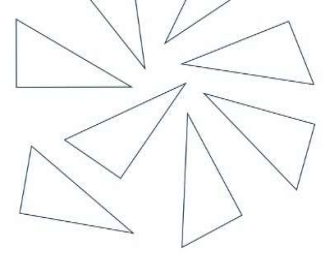
De individuele inkomens toeslag is een financiële ondersteuning voor mensen met een laag inkomen die langdurig in armoede leven en weinig perspectief hebben op inkomensverbetering. Deze voorziening kan beperkt toegankelijk worden gemaakt (inwoners met 100% WSM) en de gemeentelijke bijdrage aan de inwoner kan worden gehalveerd.

Het halveren van de toeslag betekent voor dat onze inwoners die gebruik maken van deze regeling per maand onderstaande bedrag minder ontvangen:

Huishoudtype	Alleenstaanden tot pensioengerechtigde leeftijd				Een oudergezinnen 1 kind van 5 tot 12 jaar 1 kind van 12 tot 16 jaar				echtparen 1 kind van 5 tot 12 jaar 1 kind van 12 tot 16 jaar			
	100%	110%	120%	130%	100%	110%	120%	130%	100%	110%	120%	130%
Gemeente Alkmaar	19,50				25,00				28,00			
Gemeente Bergen NH	19,50				25,00				28,00			
Gemeente Castricum	19,50				25,00				28,00			
Gemeente Dijk en Waard	19,50				25,00				28,00			
Gemeente Heiloo	19,50				25,00				28,00			
Gemeente Uitgeest	19,50				25,00				28,00			

Het aanpassen van de inkomensgrens naar 100% WSM betekent dat onze inwoners die gebruik maken van deze regeling per maand de bedragen op de volgende pagina minder ontvangen:

Huishoudtype	Alleenstaanden tot pensioengerechtigde leeftijd				Een oudergezinnen 1 kind van 5 tot 12 jaar 1 kind van 12 tot 16 jaar				echtparen 1 kind van 5 tot 12 jaar 1 kind van 12 tot 16 jaar			
	100%	110%	120%	130%	100%	110%	120%	130%	100%	110%	120%	130%
Gemeente Alkmaar	-	39	39	39	-	50	50	50	-	56	56	56
Gemeente Bergen NH	-	39	39	39	-	50	50	50	-	56	56	56
Gemeente Castricum	-	39	39	39	-	50	50	50	-	56	56	56
Gemeente Dijk en Waard	-	39	39	39	-	50	50	50	-	56	56	56
Gemeente Heiloo	-	39	39	39	-	50	50	50	-	56	56	56
Gemeente Uitgeest	-	39	39	39	-	50	50	50	-	56	56	56

Tot slot

Wij hebben met deze scenario's gezocht naar een evenwicht tussen aan de ene kant de gevraagde besparingen en aan de andere kant de impact op onze meer kwetsbare inwoners. We blijven graag met u in gesprek hoe wij samen in onze regio de ambitie van Zaffier zo goed mogelijk kunnen waarmaken en op die manier onze bijdrage te leveren aan de bestaanszekerheid van onze inwoners.

Namens het algemeen bestuur,

Robert te Beest,
Voorzitter.

Jacco Mokveld,
Secretaris.